

SOORTGERICHT ONDERZOEK STEENUIL & KLEINE MARTERACHTIGEN

WOONLOCATIE GROTE BRAAK SCHIJNDEL

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Ruimte voor ruimte CV
RVR001
22 juli 2022

SOORTGERICHT ONDERZOEK STEENUIL & KLEINE MARTERACHTIGEN

WOONLOCATIE GROTE BRAAK SCHIJNDEL

Opdrachtgever:	Ruimte voor ruimte CV
Projectnr:	RVRO01
Rapportnr:	20220722-RVRO01-RAP-FF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	22 juli 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2022 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veelelvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande
toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie
en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan
derden of op andere wijze
toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming
wordt verleend.

Opsteller:

Verificatie:

Validatie:

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling.....	4
2	PROJECTGEGEVENS	5
2.1	Beschrijving projectgebied.....	5
2.2	Voorgenomen plan	6
3	SOORTGERICHT ONDERZOEK.....	7
3.1	Onderzoek steenuil.....	7
3.1.1	Werkwijze	7
3.1.2	Resultaten	7
3.1.3	Effecten en vervolgstappen	9
3.2	Habitat geschiktheid onderzoek kleine marterachtigen.....	10
3.2.1	Werkwijze	10
3.2.2	Resultaten	11
3.2.3	Effecten en vervolgstappen	12
4	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	13
5	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	14

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B2	BESCHERMDE SOORTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1.	Uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. onderzoek steenuil	7
Tabel 2.	Samenvatting van de waargenomen steenuilen en nestkastgegevens vanuit de vogelwerkgroep.....	8
Tabel 3.	Locaties bewoonde nestkasten in 2022 rondom onderzoeksgebied. Bron: lokale uilenwerkgroep	8
Tabel 4.	Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.	2-1
Tabel 5.	Andere soorten	2-2

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1.	Planlocatie (rode kader).....	5
Afbeelding 2.	Ontwerptekening Groote Braak. Bron Kragten.	6
Afbeelding 3.	Waarnemingen van steenuil (blauwe stip =roepend/balzend zingend, gele stip= foeragerend), nestplaatsen =rode stip gedurende in de directe omgeving van de planlocatie (rode stippellijn). Gele cirkel= functionele leefgebied 300 meter.....	8
Afbeelding 4.	Kleine marterachtigen (wezel= rode stip, bunzing = blauwe stip) in de omgeving van het onderzoeksgebied (rode cirkel) in de periode 2012 t/m 2022 vanuit de NDFF.....	10
Afbeelding 5.	Kaart habitatgeschiktheid onderzoeksgebied = rode kader, groene pijl = migratieroute, blauwe kader = potentieel leefgebied en gele ster= potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen.....	11
Afbeelding 6.	Rommelterrein en opslag op huidige boerderij Plein.....	12
Afbeelding 7.	Greppel lopend over perceel parallel aan Teuwishoek.....	12

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ruimte voor Ruimte CV is voornemens een gebiedsontwikkeling uit te voeren ter plaatse van de Grote Braak te Schijndel. Als onderdeel van deze ingreep is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. In 2021 is een verkennend flora en faunaonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied. Op basis van dit verkennend onderzoek konden vleermuizen, huismussen, steenmarter, kleine marterachtigen, steenuil en kerkuil niet op voorhand worden uitgesloten. Voorliggend soortgericht onderzoek is gericht op de aanwezigheid van steenuil en kleine marterachtigen. Het onderzoek van gebouwen en bouwwerken behorende bij het agrarische bedrijf gelegen aan Plein 21 en de woning aan Plein 23 vallen buiten de scope van dit onderzoek. Eventuele aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en steenmarter die hier mogelijk aanwezig zijn dient derhalve separaat onderzocht te worden.

1.2 Doelstelling

Door middel van het uitgevoerde soortgerichte onderzoek naar steenuil en kleine marterachtigen wordt in dit rapport voor het project grote Groote Braak in kaart gebracht of en waar binnen het gebied beschermde functies voor steenuil en kleine marterachtigen aanwezig zijn. Tevens wordt met dit onderzoek beoordeeld of er vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het deelgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het deelgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het gebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving projectgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen in aan het Plein aan de zuidwestkant van de kern Schijndel. Het onderzoeksgebied is weergegeven op afbeelding 1. Het onderzoeksgebied bestaat uit agrarische gronden en de grote achtertuin van de woning aan Plein 23. De rest van het onderzoeksgebied bestaat uit percelen die momenteel als grasland in gebruik zijn. Deels wordt begrast met schapen. Dwars door het perceel loopt een zandpad in noord-zuidelijke richting. Aan de noordkant ligt het onderzoeksgebied tegen de bebouwing aan. De overige delen grenzen aan het agrarische buitengebied.

Binnen het onderzoeksgebied staat een woonhuis (Plein 23) en de agrarische bedrijfsbebouwing behorende bij Plein 21, bestaande uit enkele schuren en stallen. Deze bebouwing is niet meegenomen in voorliggend onderzoek.

Afbeelding 1. Planlocatie (rode kader).

2.2 Voorgenomen plan

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR) heeft overeenstemming bereikt met de gemeente Meierijstad over de ontwikkeling van een woonlocatie met een divers programma van ongeveer 193 woningen/kavels in de kern Schijndel van de gemeente Meierijstad. De locatie is gelegen in de driehoek Plein-Langstraat-Venushoek. Voorafgaande de bouwwerkzaamheden is een deel van het boerenbedrijf gesloopt. Zie ook onderstaande afbeelding 2.

Afbeelding 2. Ontwerptekening Groote Braak. Bron Kragten.

3 SOORTGERICHT ONDERZOEK

Binnen de omgeving van het onderzoeksgebied zijn soortgerichte onderzoeken uitgevoerd naar het voorkomen van steenuil en er is een habitatgeschiktheidsonderzoek uitgevoerd voor kleine marterachtigen. In de onderstaande alinea's zijn voor beide onderzoeken, de werkwijze, de resultaten en het mogelijke effecten van de ontwikkeling beschreven.

3.1 Onderzoek steenuil

3.1.1 Werkwijze

Ter plaatse van de voor de steenuil kansrijke locaties in en rond het projectgebied Groote Braak e.o. is een onderzoek naar de steenuil uitgevoerd. Volgens het kennisdocument Steenuil 1.0 (BJI 12, 2017), dienen minimaal 3 gerichte veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode 1 februari - 30 april. Daarnaast is een veldinspectie overdag uitgevoerd. De data en omstandigheden van de onderzoeken zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1. Uitgevoerde veldbezoeken t.b.v. onderzoek steenuil.

Veldbezoeken avond			
Datum	Tijd	Weer	Waarnemer
22 februari 2022	17:00 – 21:00 uur	Droog na regen, zwakke wind en ong. 8 graden Celsius	[REDACTED]
16 maart 2022	18:00 – 22:00 uur	Half bewolkt, zwakke wind en ong. 10 graden Celsius	[REDACTED]
14 april 2022	18:00 - 22:00 uur	Licht bewolkt, zwakke wind en ong. 16 graden Celsius	[REDACTED]
Extra veldbezoek overdag			
Datum	Tijd	Weer	Waarnemer
30 maart 2022	10:00 – 12:00 uur	Droog na regen, zwakke wind en ong. 8 graden Celsius	[REDACTED]

Tijdens elke onderzoeksrondes is het plangebied en de directe omgeving van het onderzoeksgebied onderzocht op het voorkomen van de steenuil doormiddel van het afspelen van de baltsroep van de steenuil via een geluidsbox. Naast de auditieve inventarisatie van de steenuil d.m.v. een geluidsbox is tijdens de inventarisaties ook gebruik gemaakt van een infrarood warmtebeeldkijker om steenuilen ook visueel waar te kunnen nemen. Deze methode is zeer geschikt om de exacte locatie en (vlieg) gedrag van een steenuil waar te nemen wanneer deze heeft gereageerd op de contactroep en de globale locatie bekend is. Een groot voordeel van deze methode is dat er geen verstoring van de dieren plaatsvindt aangezien er niet met een zaklamp geschenen hoeft te worden, zodat de dieren beter kunnen worden geobserveerd. Aansluitend is contact geweest met de lokale uilenwerkgroep NMC Schijndel-Zuid (gesproken met Dhr. [REDACTED]) voor extra informatie over aanwezigheid van nestkasten en broedresultaten van steenuil in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

3.1.2 Resultaten

Tijdens alle onderzoeken zijn steenuilen waargenomen binnen de directe omgeving van het plangebied, waaronder ook een zichtwaarneming van een foeragerende steenuil binnen de planlocatie. In de onderstaande tabel 2 en 3 zijn de resultaten toegelicht behorende bij afbeelding 3. Tijdens het onderzoek overdag zijn geen nestkasten of andere nestplaatsen aangetroffen binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. De nestkastplaatsen zijn vastgesteld in afstemming met de lokale uilenwerkgroep. Rondom de nestplaatsen zijn cirkels getrokken met een straal van 300 meter. Dit betreft het functioneel leefgebied gedurende het broedseizoen van de steenuil

Afbeelding 3. Waarnemingen van steenuil (blauwe stip = roepend/baltsend zingend, groene stip = foeragerend), nestplaatsen = rode stip gedurende in de directe omgeving van de planlocatie (rode stippellijn). Gele cirkel = functionele leefgebied 300 meter.

Tabel 2. Samenvatting van de waargenomen steenuilen en nestkastgegevens vanuit de vogelwerkgroep.

Nr.	Datum	Gedrag	Opmerkingen
1.	22 februari 2022	Baltsend/zingend	Langere tijd een roepende vogel vanaf het dak boerderij Venushoek 6 buiten het onderzoeksgebied.
2.	22 februari 2022	Foeragerend	Foeragerende vogel weiland boerderij Plein (binnen onderzoeksgebied) en later richting zuid wegvliegend.
3.	16 maart 2022	Baltsend zingend	Roepende vogel vanaf het dak boerderij Venushoek 6 buiten het onderzoeksgebied.
4.	16 maart 20-22	Roepend	Luid roepend rondom bomen dierenpark Plein buiten het onderzoeksgebied.
5.	14 april 2022	Baltsend zingend	Roepende vogel vanaf het dak boerderij Venushoek 6 buiten het onderzoeksgebied.

Tabel 3. Locaties bewoonde nestkasten in 2022 rondom onderzoeksgebied. Bron: lokale uilenwerkgroep

Nestkast	Jaar	Adres nestplaats	Opmerkingen
A.	2022	Plein 42 Schijndel	4 jongen
B.	2022	Venushoek 3 Schijndel	3 jongen
C.	2022	Venushoek 50 Schijndel	4 jongen
D.	2022	Bremweg 7 Schijndel	Bewoonde nestkast (valt buiten werkgebied)
E.	2022	Langsstraat 4 Schijndel	Territoriumhouden, geen jongen

Onderstaand zijn de bevindingen van het onderzoek beschreven in relatie met de nestkastgegevens van de lokale uilenwerkgroep. Met behulp van de gegevens van de uilenwerkgroep kunnen vijf verschillende territoria van de steenuil rond het onderzoeksgebied onderscheiden worden. De resultaten worden per nestlocatie toegelicht. Zie ook afbeelding 3, tabel 2 en 3.

Nestkast A

Deze nestkast is aanwezig in een achtertuin van het adres Plein 42. Gedurende het onderzoek is hier geen steenuil waargenomen, maar in de nestkast is in 2022 gebroed. Waarschijnlijk ligt de activiteit van deze steenuil meer richting het westen.

Nestkast B

Ter hoogte van Venushoek 3 (nestkast B in afbeelding 2) hangt een bewoonde nestkast. Volgens de uilenwerkgroep hangt er pas sinds dit broedseizoen een nestkast. Gedurende het onderzoek is hier meerdere keren activiteiten van steenuil waargenomen. Hier zijn tijdens alle veldbezoeken roepende (baltsend /zingende) steenuilen waargenomen rondom de bebouwing en boerderij.

Nestkast C

Ter hoogte van Venushoek 50 hangt nestkast C. Van deze nestkast zijn gedurende het onderzoek geen steenuilen waargenomen. De verwachting is dat deze steenuilen ruim buiten het onderzoeksgebied hun territorium hebben. Ook ligt dit territorium op dermate afstand van het onderzoeksgebied, waardoor hier geen onderzoeksinspanning is geleverd.

Nestkast D

Deze nestkast D hangt ook buiten het onderzoeksgebied t.h.v van de Bremweg 7. De nestkast valt buiten het werkgebied van de uilenwerkgroep, maar was wel bewoond in 2022. De verwachting is ook dat het territorium zuidelijk van de Langstraat aanwezig is op voldoende afstand van het onderzoeksgebied. Er valt wel een klein deel binnen het zuidoostelijk deel van het onderzoeksgebied, maar gezien dat het biotoop hier uit grote achtertuinen met veel opgaande begroeiing bestaat kan worden aangenomen dat de steenuil vooral foerageert ten zuiden van het onderzoeksgebied.

Nestkast E

Aan de Langstraat 4 hangt een nestkast in de achtertuin. De nestkast was tijdens het broedseizoen van 2022 niet succesvol, waar was wel bewoond. Deze nestkast hangt ten zuidwesten van het onderzoeksgebied net buiten de plangrenzen. Gezien dat de directe omgeving van nestplaats vooral bestaat uit industrieterrein en bebouwing staat deze nestplaats momenteel onder druk. Ook is tijdens het onderzoek een tweetal waarnemingen (punt 2 en 4 afbeelding 2) gedaan van een steenuil rondom de boerderij van Plein 21 (binnen onderzoeksgebied) en rondom de kinderboerderij Plein. Aangezien de hier aanwezige steenuil gedwongen wordt foerageerbiotoop te zoeken in noord/noordwestelijke richting, valt te verwachten dat de ter plaatse van Plein 21 waargenomen steenuil afkomstig is van nestlocatie E. Het is aannemelijk dat de 300 meter zone van deze steenuil zich meer in deze richting uitstrekt.

3.1.3 Effecten en vervolgstappen

Steenuilen zijn standvogels en blijven het gehele jaar binnen het territorium. Het territorium strekt zich maar enkele honderd meters rond de nestlocatie. Op basis van het onderzoek zijn vaste rust en verblijfplaatsen afwezig binnen het plangebied.

Op bovenstaande afbeelding 2 is te zien dat er vele territoria aanwezig zijn van de steenuil rondom de planlocatie. Het merendeel valt buiten het plangebied of heeft een niet-significante overlap. Alleen het territorium van nestlocatie E heeft een significante overlap met het plangebied. Binnen een straal van 300 meter (functioneel leefgebied steenuil) rondom deze nestkast is alleen in het noordwesten foerageerbiotoop aanwezig. Dit gebied bestaat ook grotendeels uit marginaal foerageergebied, doordat het intensieve (zwaar bemeste) graslanden zijn met voornamelijk Engels raaigras. Voor de rest is rond nestkast E geen geschikt foerageergebied aanwezig. Dit bestaat vrijwel alleen uit

tuinen, bebouwing en industriegebied). Door de plannen komt het territorium van nestkast E dermate onder druk te staan dat het aannemelijk is dat de nestplaats niet behouden kan blijven, als gevolg van de afname aan foerageerbiotoop. Doordat de territoria in de omgeving nagenoeg aan elkaar grenzen, biedt de ruimere omgeving ook geen alternatief biotoop om naar uit te wijken. Zonder mitigatie en met name compensatie, kan het voortbestaan van nestlocatie E niet gegarandeerd worden en betreft de ontwikkeling van het plangebied een overtreding van de Wnb. Hier kan worden gedacht aan het optimaliseren van leefgebied binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hier dient wel rekening worden gehouden met de omliggende territoria van de steenuilen. In geval van de realisatie van alternatief foerageerbiotoop of een optimalisatie van bestaand biotoop wordt aanbevolen om alternatieve nestkasten binnen de directe omgeving van dit biotoop te plaatsen.

3.2 Habitat geschiktheid onderzoek kleine marterachtigen

Op basis van het verkennend flora en faunaonderzoek (Kragten, 2022) kon de aanwezigheid van kleine marterachtigen niet op voorhand worden uitgesloten. Ook zijn meerdere waarnemingen bekend van wezel en bunzing aanwezig in de directe omgeving (>1 km) van het onderzoeksgebied afbeelding 4. Waarnemingen van hermelijn zijn binnen de NDFF niet bekend.

Afbeelding 4. Kleine marterachtigen (wezel= rode stip, bunzing = blauwe stip) in de omgeving van het onderzoeksgebied (rode cirkel) in de periode 2012 t/m 2022 vanuit de NDFF.

3.2.1 Werkwijze

Allereerst zal onderzocht moeten worden of de marters gebruik maken van het deel van het onderzoeksgebied, zoals de ruigtes en struwelen aan de randen van het plangebied. Dit zal gebeuren volgens een literatuuronderzoek volgens de Handreiking kleine marterachtigen in de provincie Noord-Brabant. Hierin wordt ook de relatie met het omliggende leefgebied van de marters meegenomen. Op 30 maart 2022 is een veldbezoek uitgevoerd, waarbij de geschiktheid voor kleine marters in kaart is gebracht. Hiervoor is gekeken naar de dekking, verbinding en rustplaatsen in het gebied. Op basis van dit onderzoek is een kaart gemaakt van de habitatgeschiktheid voor kleine marters binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Uiteindelijk kan op basis van het huidige ontwerp een inschatting worden gemaakt of er voldoende geschikte leefgebied behouden blijft tijdens de ontwikkeling.

3.2.2 Resultaten

In de onderstaande kaart (afbeelding 5) is de habitatgeschiktheid weergegeven ten opzichte van het onderzoeksgebied (rode kader) het plangebied bestaat voornamelijk uit weilanden, met aan de noordkant een voormalige boerderij en woonhuis en tuin. De overige gronden zijn hoofdzakelijk in beheer als weilanden. Wel zijn langs de perceelgrenzen enkele greppels aanwezig deze begroeid zijn met braamstruweel en ruigte. Deze elementen worden eenmaal per jaar gemaaid. Aan de zuid- en westzijde rand van het onderzoeksgebied zijn struwelen en houtwallen aanwezig met boom- en struikvormers. Aan de voormalige boerderij Plein 21 is een rommelterrein met ruigte aanwezig en opslag van grond en opslagplaats van veevoer (circa 2.500 m²). In de zandhoop bevinden zich enkele konijnenholen. Rondom de woning (Plein 23) is groene tuin (circa 3.000 m²) die ook deels als opslagplaats wordt gebruikt. Een impressie van potentieel geschikt leefgebied zijn weergegeven in afbeelding 6 en 7. Op basis van de habitatbeoordeling kan worden geconcludeerd dat het plangebied maar een klein onderdeel vormt van een groter leefgebied van kleine marterachtigen. Ook zijn essentiële onderdelen van het functionele leefgebied, zoals ruigte, struweel en mogelijk verblijfplaatsen niet veel aanwezig binnen het onderzoeksgebied. De meest geschikte gebieden vallen buiten en aan de randen van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 5. Kaart habitatgeschiktheid onderzoeksgebied = rode kader, groene pijl = migratieroute, blauwe kader = potentieel leefgebied en gele ster = potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen.

Afbeelding 6. Rommelterrein en opslag op huidige boerderij Plein.

Afbeelding 7. Greppel lopend over perceel parallel aan Teuwishoek.

3.2.3

Effecten en vervolgstappen

Gezien de habitat beoordeling kan worden geconcludeerd dat het onderzoeksgebied maar een beperkt onderdeel vormt van een groot leefgebied/territorium van kleine marterachtigen buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied. Er zijn ook vele kleine structuren aanwezig die als migratieroute kunnen dienen voor kleine marterachtigen. Volgens de ontwerptekening blijven alle structuren met greppels, ruigte en bosschages aan de rand van het onderzoeksgebied behouden. Ook blijven de structuren tuin rondom Plein 23 in de plannen grotendeels behouden en/of worden verplaatst naar de overige delen. Alleen het perceel (4500m²) met de opslag van veevoer en de grondwallen zal verdwijnen volgens de plannen, maar de structuren rondom het Zandpad (Teeuwishoek) worden robuuster ingericht middels groenstructuren en wadi's. Gezien dat bij het huidige ontwerp de structuren behouden blijven en zelfs iets wat worden versterkt kan een negatief effect op kleine marterachtigen niet verwacht.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de resultaten uit dit soortgericht onderzoek naar steenuil en kleine marterachtigen, blijkt dat voorgenomen ontwikkeling mogelijk negatieve effecten kan veroorzaken op de steenuil. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van de voorliggende ingreep beïnvloedt. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij toegelicht.

Soortgroep	Effect	Vervolgstappen
Steenuil	De ontwikkeling hebben effect op de functionele leefomgeving (foerageergebied en mogelijk op vaste rust- en verblijfplaats) van de steenuil. Artikel 3.1 lid 4 en 5. van de Vogelrichtlijn.	Mitigatie en compensatieplan opstellen voor het verlies van het functioneel leefgebied van nestkast E. Ook dienen alternatieve nestplaatsen voor steenuil worden geplaatst Voor compensatie dient alternatief leefgebied en/of verbeterd te worden. Zie ook paragraaf 3.1.3.
Kleine marterachtigen	Door de ontwikkeling blijft voldoende essentieel leefgebied behouden.	Geen. Er blijft voldoende leefgebied en structuren behouden. Bij de nieuwe inrichting blijven voldoende potentieel leefgebied behouden. Zie ook paragraaf 3.2.3.

5 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

BJJ12, 2017. Kennisdocument steenuil

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Kragten, 2022. Verkennend flora en faunaonderzoek woonlocatie Grote Braak Schijndel

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB-vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Zoogdierenvereniging, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Rapport van de Zoogdierenvereniging (nr. 2017.32.). In opdracht van provincie Noord Brabant.

Nationale Databank Flora en Fauna

Gegevensexport op 15-07-2022

Websites

www.meijerijstad.nl

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.nmcschijndel.nl/werkgroepen/uilenwerkgroep/

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdierveniging.nl

www.brabant.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het projectgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (onder anderen) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (zie bijlage 2).
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. Om welke soorten het gaat, is aangegeven in bijlage 2. De

relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (onder andere):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord Brabant heeft de verordening uitvoering Wet natuurbescherming Noord Brabant vastgesteld. In hoofdstuk 8 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten (zie bijlage 3) verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

B2 BESCHERMDE SOORTEN

Naast de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, bevat de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen voor de soorten opgenomen in Bijlage IV onderdeel a en b van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn. De betreffende soorten zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in de tweede tabel in deze bijlage.

Tabel 4. Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren			
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Spitsdolfijn van Gray	<i>Mesoplodon grayi</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Walrus	<i>Odobenus rosmarus</i>
Butskop	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Dwergpotvis	<i>Kogia breviceps</i>	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Witte dolfijn	<i>Delphinapterus leucas</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>	Amfibieën	
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>	Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gewone spitsdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>	Rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Griend	<i>Globicephala melas</i>	Reptielen	
Grijze dolfijn	<i>Grampus griseus</i>	Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Hamster	<i>Cricetus crisetus</i>	Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Kleine zwaardwalvis	<i>Pseudorca crassidens</i>	Soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i>	Vissen	
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Narwal	<i>Monodon monoceros</i>	Dagvlinders	
Noordse vleermuis	<i>Eptesicus nilssonii</i>	Apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Boszandoog	<i>Lopinga achine</i>
Noordse vinvis	<i>Balaenoptera borealis</i>	Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Orca	<i>Orcinus orca</i>	Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
		Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Potvis	<i>Physeter catodon</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Libellen	
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Kevers	
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Pimpelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Planten	
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Overige soorten	
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>

Tabel 5. Andere soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculentus</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen	
Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vissen	
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Dagvlinders	
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Satyrus w-album</i>
Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Pimpelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Sleedoornpage	<i>Thecla betulea</i>
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Libellen	
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Kempische heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Kevers	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
Planten	
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogentroost	<i>Odentites vernus</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia officinalis</i>
Berggamader	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>
Donker pimpelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloris</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla	<i>Amoseris minima</i>
Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Kruipijm	<i>Thymus serpyllum</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel	<i>Scanix pecten-veneris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>
Franjgentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa belladonna</i>
Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Overige soorten	
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculentus</i>	Onbeperkt
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt